

T. Kirileanu: Proverbe agricole

Harmicul muncitor pe ogorul literaturii populare, d. Teodorescu-Kirileanu, publică în *Biblioteca rurală* o frumoasă colecție de *Proverbe agricole*.

Stau frumoase adunate, toate proverbele populare, ale căror învățăminte se referă la agricultură și la gospodărie. Orânduite în ordine alfabetică, cu ajutorul „indicelui” dela sfârșitul cărții, găsești ușor, fiecare proverb pe care-l vrei. Cauți proverbul, cum ai căuta un cuvânt în dicționar.

O extrem de bogată bibliografie, care ocupă nu mai puțin de 14 pagini cu „petit”, indică pe toți autorii români și străini, toate revistele și toate manuscrisele Academiei, care pot fi consultați în această privință.

Urmărind colecția de proverbe a d-lui T. Kirileanu, vezi cum înțelepciunea populară știe să tragă învățăminte practice și știe să le formuleze lapidar.

Pentru plugari, iată o carte de învățături bune și scurte, pe „njalesul tuturor. Pentru intelectuali, — un document pentru studiul genului popular.

I. A. Bassarabescu: „Moș Stan”

În *Biblioteca Tinereții*, după *Basmele* lui Ispirescu, după admirabila poveste de vulgarizare științifică *Prin împărăția furnicilor* de Frank Stevens, — apare acum o colecție de mici povestiri pentru tineret *Moș Stan* de I. A. Bassarabescu.

Scrise uneori cu vervă, cu un humor larg și binefăcător pentru suflurile tinere, sau alături cu o înaltă poezie (*Insula florilor*, etc.) sau în unele date cu o duioasă adâncă (*Eder*) — aceste pagini limpezi sunt în domeniul sărac al literaturii, pentru cei mici o contribuție prețioasă.

Cronica științifică

Cât cântărește aerul?...

Greutatea totală a atmosferei e de 5 quadrilioane tone.

S'ar părea că aerul care este atât de ușor n'ar cântări mai nimic.

Un învățat fizician a făcut însă de curând o socoteală foarte curioasă. Cunoscând suprafața globului pământesc (vre-o 500 milioane kilometri pătrați) și știind că aerul apasă pe fiecare centimetru pătrat cu o greutate de 1 kgr. și 66 grame (atmosfera are o înălțime de peste 100 km.).

Greutatea totală a atmosferei pământului, după cum se poate verifica ușor prin calcul e dar de 5.000.000.000.000.000 tone (5 catralioane de tone).

Dacă am putea licheia a suta parte din aerul atmosferic spre a-l transporta pe vapoare mari de câte 50.000 tone fiecare, cum e uriașul vapor construit de curând în Anglia, ne-ar trebui nu mai puțin de 1 miliard de vapoare după cum se poate verifica printr-o simplă împărțire.

Ne oprim aci cu socotelile noastre.

Am voit să arătăm doar profanilor că tot e curios și interesant când privești prin infinita prizmă a științei.

„Ușor ca aerul” e o expresie relativă, întrebunțată doar în literatură. În romanele viitorului vom întâlni expresiuni „greu ca atmosfera”, mai puțin poetice poate dar mai aproape de adevăr.

L. FLORIN

Glume englezești

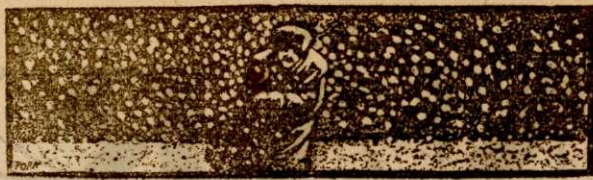
Dragoste de quaker

„Marto, mă iubesti?” întrebă un tânăr quaker, pe o fiică a Evei, la altarul căruia își adusese prinusul sentimente placut doamnei Waterford, căci îi cădea ca o povară gâtelor celor mai afectuoase ale inimii.

„Ei bine, Seth,” răspuse tânăra, „nu ne poruncește oare legea să ne iubim unul pe altul?”

„Da, Marta, dar mă privești tu cu acel sentiment pe care lumea îl numește dragoste?”

— Nu știu ce să-ți spun, Seth, de multe ori mă temeam că inima mea ar putea greși. Am încercat în totdeauna să-mi impart iubirea deopotrivă asupra tuturor, și câte o dată stam și mă gândeam dacă nu cumva tu capeți o parte mai mare de cât îți se cuvine.

Lexice, Dicționare, Glosare

Familia cuvântului „parte și compusele lui”

Cine împarte, parte își face.

- A-i fi partea cuiva A se da la o parte.
- A face parte A pune la o parte.
- A avea parte A lua parte cuiva.
- A fi la parte cu A fi de partea cuiva.

A desparte (sau a despărți), a aparține (sau a aparține), a părinti a împarte (sau a împărți), împărțire, despărțire, împărțitor, de împărțit, aparte, părtaș, părțică, particulă, partitură, parter, parțial, apartament, departament, departe, părtinire, parțiune, partizan, participiu, partidă, părție, particular, particularism, particularist, a participa, particularitate, participare, e cam într-o parte, în o altă parte, din toate părțile, la o parte, despre partea mea, din parte-mi, de o parte; părțile sunt prezente.

Octavian Dănu

Glosarul cuvântului „Dumnezeu”

1. Dumnezeu e mare.
2. Dumnezeu face voia tuturor.
3. Dumnezeu nu ia de unde nu-i.
4. Dumnezeu îți dă, dar în sân nu-ți bagă.
5. Dumnezeu îți dă, dar în gură nu-ți bagă.
6. Dumnezeu îți dă, dar în obor nu-ți bagă.
7. Dumnezeu nu vrea moartea păcătoșului, ci îndreptarea lui.
8. Dumnezeu nu pedepsește cu bățul.
9. Dumnezeu dă flecăruia cât-l se cuvine.
10. Dumnezeu, și nu poate mulțumi pe toți.
11. Dumnezeu dă tot celui ce are — căci,
12. Dumnezeu nu-i „cojan” cu pantalonii largi, ci-i tată de oameni săraci; la unul dă și dela zece ia.
13. Dumnezeu are scârț de urcat și de coborât.
14. Dumnezeu răsplătește pe om după faptele lui.
15. Domnul nu ia de unde nu-l.
16. Dumnezeu nu doarme.
17. Dumnezeu doar la miez dă din cap.
18. Dumnezeu singur știe zilele omului.
19. Dumnezeu e deasupra și ne vede.
20. Dumnezeu e îndelung răbdător.
21. Dumnezeu nu-și pune mîntea cu nebulii.
22. Dumnezeu să mă lerte (dacă vorbesc cu păcat).
23. Dumnezeu nu uită.
24. Dumnezeu nu lasă pe om.
25. Dumnezeu e tatăl tuturor.
26. O! Dumnezeule, Doamne!
27. Unde pune omul vrednic mâna, pune Dumnezeu mila.
28. Să primim fără câțire, ce ne dă Dumnezeu.
29. Mare-i dumătatea lui Dumnezeu.
30. I-a dat Dumnezeu de știre.
31. L-a ferit Dumnezeu.
32. L-a lertat Dumnezeu.
33. Nicol Dumnezeu nu-i mai dă de știre.
34. Asta nu-i în știrea lui Dumnezeu.
35. Știe el Dumnezeu ce fac oamenii.
36. I-a pus Dumnezeu mâna'n cap.
37. Eu cu sfatul, Dumnezeu cu mila.
38. Ce-i bun și lui Dumnezeu îi place.
39. Om bun ca pâinea lui Dumnezeu.
40. Un Dumnezeu îți dă și zece-ți ia.
41. Dela mine puțin, dela Dumnezeu mai mult.
42. Să-ți ajute Dumnezeu!
43. Cu Dumnezeu înainte!
44. Ochiul lui Dumnezeu veghiază.
45. N'are nici un Dumnezeu.
46. Temător de Dumnezeu.
47. Crescut în frica lui Dumnezeu.
48. Om cu frica lui Dumnezeu.
49. La barza chioară îi face Dumnezeu cuib.
50. „E păcat de Dumnezeu”.
51. Mergi cu Dumnezeu.
52. Poți să te duci și la Dumnezeu.
53. A trage cu pistolul, Dumnezeu.
54. Cu Dumnezeu pe buze și cu dracu'n inimă.
55. Când vrea Dumnezeu, vrea.
56. Așa-i vprea lui Dumnezeu.
57. Știe Dumnezeu al cui e sacul cu mlașu.
58. Pân' la Dumnezeu te papă sfînșii.
59. Bun e Dumnezeu... și mare.
60. Ce-i dreptul lui Dumnezeu, nu pot zice nu.
61. Ce-i drept și lui Dumnezeu îi place.
62. Doar Dumnezeu să facă dreptate.
63. Norocul e dela Dumnezeu.
64. Să-l ferească Dumnezeu.
65. Mare-i mila lui Dumnezeu.
66. Te trăznește Dumnezeu.
67. Asta-i mânia lui Dumnezeu.
68. Asta-i judecata lui Dumnezeu.
69. Așa a vrut Dumnezeu.
70. Asta-i semn dela Dumnezeu.
71. Pământu-i grădina lui Dumnezeu.
72. Omul impune, Dumnezeu dispune.
73. Dumnezeu să te alibă'n pază.
74. „Unul mi-e Dumnezeu” (dacă nu spun drept).
75. Lasă-l în plata lui Dumnezeu.
76. Asta-i raiul lui Dumnezeu, nu altceva.
77. Bunătatea-i dela Dumnezeu, mânia dela diavol.
78. Bătu-i-ar mama lui Dumnezeu.
79. Cu Dumnezeu să nu te măsori.
80. Dar pentru Dumnezeu, ce-i asta?

L. Stănescu-Belcin

Trei sferturi de secol dela moartea lui Barac

Operile lui Ioan Barac

Găsim în „Foia pentru minte, inimă și literatură” anunțate ca opere ale lui Ioan Barac, vreo 25, iar P. Milianu în „Transilvania” XXIV, 1893 da vreo 27. În biblioteca Academiei sunt numai următoarele pe care le transcriem în ordine cronologică:

1. Risipirea ce de pe urmă a Ierusalimului... scoasă din cartea lui Iosif Flavie pe scurt. București 1821; idem Sibiu 1843; idem Sibiu 1852.
2. O mie și una de nopți, istorii arabicesci sau Halima, întâia dată tradusă din nemțește de..., Brașov 1836—1840, 8 volume.
3. Istoria preafrumosului Arghir și a preafrumoasei Elena cea mălăstră și cu părul de aur. Adică: o închipuire, sub care a să înțelege luarea Țării Ardealului prin Traian chesarul Râmului. Sibiu, 1830; idem 1842; idem Brașov, 1844; idem București 1852; idem Sibiu 1863; idem București 1889.
4. Nașterea și toată viața minunatului Piticot de un cot și cu barbă cu tot. Din limba nemțească scoasă și în stilhuri alcătuită... Brașov 1842.
5. Cel trei frați gheboși sau trei bărbați și o mulere. O istorie comică, în versuri; Brașov 1844.
6. Tragedia lui Samson, în cinci perdele, tradusă. Sibiu 1846; idem Sibiu 1859. (Pe aceasta d. Adamescu a omis-o din Bibliografia d-sale).
7. Constantina, povestire în versuri (Mss. Acad. Române, No. 165 — vezi și mss. No. 208, 209).

În afară de Bibliografia pe care o dă d. Adamescu, mai amintim pe cele anunțate în „Foia pentru minte” și „Transilvania”.

G. B.

Aron Densușianu despre Barac

„El este un scriitor popular atât în limbă cât și în concepțiune, pentru aceea scrierile lui au intrat adânc în popor. Versul lui este în general cel popular, narațiunea simplă și nemăestrită, tot așa și limba lui este generală, ca limba bisericăască”.

(Ist. limbei și lit. române, Iași 1894 p. 307).

Ioan Barac și opera lui

Contemporan mai tânăr al bătrânului Vasile Aaron, Ioan Barac se apropie de acesta prin întreaga lui producție literară. Amândoi și-au însușit subiecte streine și le-au tratat pe cont propriu, amândoi păstrau intenția de a cultiva poporul, dând ceva pe înțelesul lui. O fericită caracterizare le face d. Ovid Densușianu:

„Poezi nu erau, ci simpli versificatori care luau la întămplare subiecte de la noi ori streine pentru a le pune în stiluri de o stângăcie datorită nu atât vremii în care au scris, ci lipsei lor de talent literar”. (Lit. rom. modernă, Buc. 1920, p. 122.)

Cu toate acestea Barac a arătat o mai temeinică pregătire literară. Treacănd pe lângă opera Halima, sau o mie și una de nopți pe care Barac numai a tradus-o, rămânându-i marele merit de vulgarizator, ajungem să observăm în primul rând cunoștințele întinse pe cari le avea Barac în domeniul literaturilor și în al doilea rând, o bună mănuire a versului, cam stângaci — cum spune d. Densușianu — dar de multe ori sigur.

Cartea care i-a dat contact cu publicul, *Istoria despre Arghir cel frumos și despre Elena cea frumoasă*, legată pe alocuri de basmele populare, e tradusă din ungurește după Albert Gergej. Barac i-a dat doar o mai largă înțelegere: a pus-o în legătură cu istoria noastră. Afară de alipirea faptului istoric, Barac i-a dat verifiția lui, adică versul poporan obișnuit:

Te visau mișcând din buză,
O prea dragălaşă muză!
Versi glas îngereșc din gură
Care mîmele fură,
Fură și le amărăște
După ce le îndulcește...

Însuși faptul istoric — crede d. Densușianu — că l'a luat tot din ediția ungurească, unde fecioara Léany reprezintă tot Dacia.

Celelalte opere ale sale — pe atât de cunoscute — sunt numai traduceri; puse însă în versuri românești și completate pe ici și colo cu expresiuni proprii.

Operile lui Barac au căzut astăzi în uitare. Poate că gustul cititorilor de astăzi e altul — și aceasta pare să fie adevărată — sau poate că traduceri noi — cum de ex. Halima — contribuie la această definitivă uitare. Oricum Barac a stăpînit câteva decenii atenția cititorilor, ceea ce e cam mult. E vremea acum să-l închidem în dulapul anticitațiilor, să-l scoatem numai pentru studii speciale, sau numai la zile mari. Și aceasta e destul.

G. B.

Viața lui Ioan Barac

(1772—1848)

Vrednicul și neobositul poet popular Ioan Barac s'a născut din părinți români. Până acum nu s'a putut afla în mod pozitiv numele părinților săi, atîta se știe numai că e fiu de preot din Alâmor, în comitatul Albei-inferioare din Transilvania. Dânsul a fost odinioară în strînsă legătură cu renumiții răposați apostoli ai românismului, cu George Lazăr, cu Vasile Aron, Vasile Pop și Anton Pann.

Studiile și le-a început în comuna natală, după aceea a fost dat la colegiul reformaților la Aiudu, unde a absolvit toate clasele cu laudă. De aici a mers la Cluj, unde a absolvit dreptul. După aceea nu se știe unde a petrecut până la 1802, când a venit la Brașov, lucrînd ca procurator. Iar după o altă informațiune se susține că înainte de anul 1802, ar fi fost dascăl „la școalele normalnice” în Brașov, și ca atare a tipărit și opera sa „Arghir și Elena” pe la anul 1800. Acestei informațiuni se alătură și d. Densușianu din Iași, când susține că Ioan Barac înainte de anul 1802 a fost învățtor în Brașov.

Ca procurator în Brașov a desvoltat o diligență extraordinară și o purtare exemplară, și prin aceea a atras atențiunea publică asupra sa.

Drept aceea la anul 1805, pofitînd fiind de Magistratul orașului, a primit și translatoria magistratuală, și așa a viețuit ca translator magistratual 43 de ani. Iar în al 72-lea an al vieții sale, după o bolă de aprinderea sîngelui numai de patru zile, pe lângă toată căutarea medicului, pregătît mai întîiu cu nutrimîntul sufletesc, își dădu suflul în mâinile Creatorului.

Dânsul s'a dus din lume cu cea mai curată conștiință și cu cel mai liniștit cuget, că dânsul, cât a trăit, nu numai că n'a asuprit întru nimic pe nimeni, ci încă ce e mai mult, fiind cu nespusă milă spre cei necăjiți, sărăciți, nedreptățiți și asupriți, îi ajută pe aceștia lucrîndu-le ca avocat, din toată inima, și scoțîndu-i din toate nevoile și asupririle lor pe lângă puțintică plată, iar foarte adeoseori și pe nimica, pe „mulțam”. Dovadă la aceste toate pot fi arhivele judecătorești și bisericești din Brașov.

Cea mai bună petrecere de timp în orele libere li era compunerea de stihuri, de versuri populare.

(Transilvania, XXIV. 1893. p. 76—77).

P. MILIANU

BIBLIOGRAFII

ADA VRIONI. — Rătăcire, roman. Editura „Adevărul”. — Vom reveni asupra acestor lucrări.

DOCTORUL YGREC. O filosofie, o credință, o știință. Cuprinde următoarele capitole: Eternitatea Universului. Creațiune și moarte. — Universul a o ființă înesuflețită vie. — Intenția Fire, o ființă unică nedivizată. Viața pământului și sinteza primăverii. — Supraviețuirea sufletului. — Credința nouă. — Realitatea simțurilor noastre. — Relativismul Einsteinian. — Studiul Naturii prin căutarea cauzelor finale. — Finalitatea în „Evoluția Creatorului” a lui Bergson. — Rabin-dranath Tagore și Brătutescu-Voinști. — Mecanismul psihic-lectual. — Etica spinoziană și Etica bergsoniană.

MUZICA, Anul V, n-rele 3—4, 5—6, din Martie până în Iunie 1923. Cuprinsul: René Gh. Brasly: Ce-ar trebui să fie; Ion Stroescu: Printre lăutarii din Oltenia; Matia Batistini: Criza cîntului; I. Ol. Ștefanovici: Viața muzicală la București; Swensk: Note; Aurel Cosma junior: Muzica instrumentală în biserica ortodoxă; Maximilian Costin: Din țara noastră; Marcel Gillet: Principii pentru un program național de învățămînt; Al. Bilcirescu: Note pentru biografia lui Scărlătescu; Franasoril: Spectacole.

PRELEGERE CATRE TEHNICIENII DENTIȘTI de prof. Dr. Enrie Solomon. 16 pagini în octavo, editura revistei stomatologice „Presa dentară”.

NOUA MATERINATE, revistă populară pentru educația mameilor. Director: Dr. Sigism. M. Cohl. Numărul 5 dela 1 Iulie 1923 cuprinde articole de doctorii M. Stroe, S. Cohl, B. Săpăra și Darius Cuper. Publică și o dare de seamă despre concursul de frumusețe pentru copii, organizat de Noua Maternitate.

Sanatoriul „CENTRAL”
Medico-chirurgical
Calea Căilărași No: 16 (în plin centru al Capitalei)

Operațiuni chirurgicale { Boli de ochi, nașteri. Boli interne, gastro-intestinale, venero-sifilice și boli nervoase neturbulente.

Tratament anti-sifilitic { Pe cale venoasă, intramuscular și electric nedureros, cu mecol (Ioniare) Roscot.

Laboratorul Central de Analize medicale { Analize complete de urină, sînge, spută, suc gastric, lapte și orice produse patolo-gice.
Rosen, Wasserman și Sachs Geop; pentru diagnosticul sifilisului. Examenne bacteriologice și anatomicopatologice.
Autocultivări și stococultură, antagonistică, stafilococic, polimicrobian, gripal, etc.

Instalațiuni speciale { Pentru ionizare, radiografie, radioscopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrator, hidroterapie.

Bucătărie dietetică pentru diabet și boli renale

Pacienții pot să se trateze cu orice medic internist sau chirurg

În secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern, cât și extern, de către medicii specialiști: radiologi, sifilici și boli nervoase.

Orele de tratament 9—11 și 3—6 p. m.

DOUCE FRANCE
FARFUM
DU MONDE ÉLÉGAN
LUBIN PARIS

„Sofumul, Douce France”
creat de casa Lubin
imi evocă în minte
prin mireasma sa
delicată, subtilă,
persistență și imba-
titoare, frumoasă țară
a Franței!

MARIA FILOTTI
Societară a Teatrului Național

Asortat cu
Ultimele creațiuni ale modei
Lenajuri, Mătasuri, Fantaisie-uri,
Parfumerii, Ciorapi, Mănuși,
Batiste, etc.

La Cărăbuș
Tânase a fost întrerupt în mijlocul jocului
2 Doamne din Loje au început așa de tare să vorbească de frumusețile Pălărilor dela

„PICA”
FABRICA FRANCO-ROMÂNĂ de PĂLĂRII
STR. CAROL 70, (INTRAREA PRIN STRADA CALDĂRARII)
VIS-A-VIS DE COFETĂRIA CREȚULESCU

În cât toată lumea s'a sculat în picioare

Paturi de Fer -
Paturi de Bronz -
Telefon 25/63

Paturi de Copii
găsiți la vechea
Fabrica de Mobile
GUTMAN MARCUS
Str. Sffii Apostoli. 72
Golț prin Cal. Rahovei

